

Udlændinge – og Integrationsministeriet
uim@uim.dk og nike@uim.dk

23. september 2025

**Høringssvar til udkast til Lov om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven
(Gennemførelse af dele af EU's pagt om migration og asyl m.v.) J.nr. 2025-2878.**

Røde Kors har med interesse læst forslaget til lov om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven, der har til formål at gennemføre dele af EU's migrationspagt.

Røde Kors bevægelsen er til stede og engageret i humanitær assistance til flygtninge på hele EU's område, og fra vores europæiske kolleger og Røde Kors' EU-kontor har vi viden om de udfordringer mennesker på flugt møder, når de søger til og rejser gennem Europa. Derudover har Røde Kors har gennem 40 år drevet en række asylcentre i Danmark og har aktiviteter på Kriminalforsorgens centre Kærshovedgård og Sjælsmark. Vores høringssvar tager udgangspunkt i vores erfaringer fra dette arbejde.

Røde Kors' overordnede holdning er, at Danmark bør tilslutte sig migrations- og asylopagten. Det mener vi, fordi der er brug for at finde fælles løsninger på de udfordringer, som EU står over for på flygtningeområdet og fordi vi ser et stort behov for at styrke flygtningenes adgang til humanitær hjælp og til at få adgang til asylproceduren med overholdelse af flygtninges konventionssikrede rettigheder.

Nedenfor er vores bemærkninger til specifikke dele af lovforslaget.

Screening

Udlændinge i screeningsproceduren skal forblive på det anviste indkvarteringssted

Det følger af screeningsforordningen, at lande, der har tilsluttet sig forordningen, skal etablere en screeningsprocedure, der skal gennemføres inden for 7 dage på de ydre grænser og inden 3 dage på medlemsstaternes område.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget, at forordningen efter ministeriets opfattelse giver regeringerne vide beføjelser til for, at de, der søger indrejse, forbliver til rådighed for myndighedernes udførelse af screening. Dette for at forebygge enhver risiko for forsvinden, og de konsekvenser, det kan få.

Det forudsættes således, at udlændinge der screenes, i videst muligt omfang skal forblive på det anviste indkvarteringssted. Samtidig fremgår det, at screeningsforordningen ikke giver adgang til rutinemæssigt at frihedsberøve udlændinge, og at frihedsberøvelse kun må anvendes som en sidste udvej i overensstemmelse med principperne om nødvendighed og proportionalitet.

Det er i forslagens almindelige bemærkninger ikke nærmere beskrevet, hvordan afvejningen konkret skal foregå, men det står klart, at der er forbud mod rutinemæssig frihedsberøvelse og at der er krav om en individuel konkret vurdering af om mindre indgribende tiltag som f.eks. meldepligt og deponering af pas vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre, at den pågældende ikke forsvinder.

I Røde Kors mener vi ikke, at frihedsberøvelse bør anvendes i screeningsproceduren. Det skyldes især, at vi er bekymret for, om forslaget i praksis vil føre til øget og unødigt brug af en så indgribende foranstaltning, som frihedsberøvelse er. Desuden er det vores klare holdning, at børnefamilier aldrig bør frihedsberøves. Derudover vil vi gøre opmærksom på, at meldepligt og deponering af pas også er betydelige indgreb i udlændingenes personlige frihed, også selvom sådanne tiltag nævnes som eksempler på mindre indgribende tiltag. Vi henviser i den forbindelse til vigtigheden af anvendelse af proportionalitetsprincippet i den individuelle konkrete vurdering. Det er i høj grad i udlændingenes interesse at gennemføre screeningen for at få adgang til at indgive ansøgning om asyl og indgå i den passende procedure, og perioden er forudsat at være 3 eller 7 dage, hvilket må antages at motivere til at gennemføre.

For at kunne gennemføre den nødvendige individuelle konkrete vurdering, er det nødvendigt, at der er velbeskrevne og gennemsigtige procedurer for, hvordan vurderingen skal foretages og hvilke elementer der skal indgå, for eksempel gennem en officiel vejledning. Røde Kors opfordrer til åbenhed om kriterierne og til, at der i forvaltningen af dem tages udgangspunkt i de mindst indgribende tiltag.

Lovforslaget er ikke konkret i forhold til, hvilke lokationer der kunne være relevante at gennemføre screeningsproceduren på. Efter Røde Kors opfattelse kan Modtagecenter Sandholm fungere godt om lokation til indkvartering under screeningen. Det er et center med ekspertise i forhold til modtagelse af nyankomne flygtninge, og der er et velfungerende samarbejde mellem Røde Kors og myndighederne om opgaven. Indkvarteringsforholdene er velegnede til et kortere ophold, og procedurer i forhold til medicinsk modtagelse og praktiske forhold er allerede på plads.

Uanset hvilke lokationer der vælges, er det vigtigt, at stedet opfylder nyankomne flygtnings behov for tryghed, værdighed og mulighed for privatliv. De helt grundlæggende vilkår så som ordentlige boforhold og adgang til information og aktiviteter skal være til stede, lige som adgang til lægehjælp og måltider, der er tilpasset målgruppens kostvaner. For børnefamilier og uledsagede mindreårige skal indkvarteringen være særligt tilpasset deres behov og overholde reglerne om børnebeskyttelse jf. FN's Børnekonvention.

I lovforslaget, beskrives det, at der under screeningen skal gennemføres et helbredscheck og et indledende sårbarhedscheck. Der er allerede i dag tilbud om medicinsk modtagelse til alle nyankomne, og det må nærmere afklares, i hvilket omfang indholdet i det kommende helbredscheck i forbindelse med screening og den eksisterende medicinske i forbindelse med modtagelse overlapper. Under alle omstændigheder er det vigtigt, at de fund, der sker under det kommende helbredscheck, og som kan have betydning for indkvarteringsvilkårene i screeningsperioden og eventuelt videre i ansøgningsprocessen, med samtykke kan gives videre til myndighederne.

Det fremgår i lovforslaget, at det er muligt at inddrage ikke-statslige organisationer i sårbarhedschecket. Det er Røde Kors' erfaring, at en sådan inddragelse af ikke-statslige organisationer er helt nødvendig for at sikre den tilstrækkelige tillid og tryghed hos flygtninge, da mange kommer fra stater, hvor netop deres tillid og tryghed omkring statslige myndigheder og organisationer er brudt. Desuden har organisationer som Røde Kors mange års ekspertise i at kunne løse denne opgave.

For procedurer, der for nogles vedkommende kommer til at gå om end meget hurtigt, er det vigtigt, at alle, der ønsker det, har adgang til rådgivning. Det fremgår af forslaget, at rådgiver fortsat skal

være DRC Dansk Flygtningehjælp og at de skal have adgang til ansøgerne. Røde Kors skal i den forbindelse understrege vigtigheden af, at der er tilstrækkelig tid til også praktisk at gennemføre rådgivningen.

Endelig er EU-landene også forpligtet til at oprette en uafhængig overvågningsmekanisme, der skal sikre, at alle grundlæggende rettigheder overholdes under screeningen. Røde Kors har noteret sig, at der kommer en særskilt høring herom på et senere tidspunkt.

Den nationale asylgrænseprocedure

Her foreslås det, at ministeren gives bemyndigelse til ved bekendtgørelse at iværksætte en særlig grænseprocedure, blandt andet i tilfælde, hvor der sker øget tilstrømning af udlændinge fra tredjelande, hvor anerkendelsesprocenten er på 20 procent eller derunder.

Det er Røde Kors' holdning, at det er et så omfattende og væsentligt tiltag, at der er brug for bedre retsgarantier. Kompetencen til at beslutte igangsætning og senere eventuel forlængelse af asylgrænseproceduren, bør ikke kunne vedtages af ministeren alene, men skal vedtages af Folketinget.

Uledsagede mindreårige udgør en særlig sårbar gruppe, og Røde Kors skal bemærke, at det er positivt, at det i forslaget slås fast, at uledsagede mindreårige ikke kan blive omfattet af asylgrænseproceduren. De nævnte undtagelsestilfælde; at barnet udgør en fare for den nationale sikkerhed eller den offentlige orden, må formodes at forekomme meget sjældent. I tilfælde, hvor myndighederne vil gøre sådanne forhold gældende, bør DRC Dansk Flygtningehjælp inddrages, og hvis det ikke allerede er sket, skal der hasteudpeges en repræsentant til at varetage barnets interesser.

I forhold til indkvartering for de udlændinge der omfattes af grænseproceduren, gør de samme hensyn sig gældende som nævnt ovenfor i forhold til screeningsproceduren – nemlig sikring af udlændingenes behov for tillid, tryghed, værdighed samt mulighed for privatliv med adgang til sundhedstilbud og aktiviteter.

AM-forordningen

Røde Kors har noteret sig, at den nye AM-forordning i vidt omfang svarer til den nuværende Dublinkonvention. Dog er der blandt andet styrket fokus på uledsagede mindreåriges retssikkerhed i proceduren, for eksempel ved, at deres sager opprioriteres, og at repræsentantens rolle udvides og fremhæves. Det fremgår, at barnets tarv fortsat skal være det bærende element i afgørelserne og Røde Kors finder det positivt, at der i forordningen er opmærksomhed på den særligt sårbare gruppe, som de uledsagede mindreårige udgør.

I praksis er det i dag sådan, at repræsentanten står for klager over Dublinafgørelser og ofte enten rådfører sig med Dansk Flygtningehjælp eller, med den unges samtykke, videregiver arbejdet med at udforme og begrunde klagen til Dansk Flygtningehjælp. Det samspil forudsætter Røde Kors fortsat i den nye procedure, og det er vigtigt at være opmærksom på, at der afsættes tilstrækkelig tid til det.

Eurodac

I forhold til gennemførsel af Eurodac-forordningen i dansk ret har Røde Kors noteret sig, at Folketinget i juni 2024 har vedtaget beslutningsforslaget B207, der danner grundlag for regeringens tilslutning overfor EU af blandt andet Eurodac forordningen, og at lovforslaget med de foreslåede ændringer vil gennemføre forordningen i dansk ret.

Røde Kors skal bemærke hertil, at der grund til at være særligt opmærksom på, hvordan den nye Eurodac forordnings aldersgrænse for, hvornår der skal optages biometri, implementeres i praksis. Det følger af forordningen, at det bliver obligatorisk at indsamle data og biometri for alle personer, der er fyldt 6 år. Det fremgår af art. 14, at der skal tages særlige hensyn i forhold til optagelse af biometri for mindreårige, og at biometrien skal optages af medarbejdere, der er særligt uddannede i at gennemføre det på en børnevenlig måde med fuld respekt for barnets tarv og de garantier, der er fastlagt i FN's Børnekonvention. Det er Røde Kors' erfaring i mødet med børnefamilier, at forældre i høj grad kan bidrage til at betrygge børn i forbindelse med mødet med myndigheder, men at uledsagede mindreårige vil være i en mere udsat og utryk situation, i forbindelse med optagelse af biometri. Det er derfor særligt vigtigt, at der afsættes tid til, at barnet og bisidderen kan nå at etablere et så godt tillidsforhold som muligt, og at optagelse af biometri under alle omstændigheder foregår i børnevenlige rammer.

Det fremgår af Eurodac-forordningen art. 15, at det i national ret eller EU-ret kan tillades, at der som en sidste udvej anvendes forholdsmæssig tvang til at gennemføre biometri, men at det skal ske på en måde, der skal respektere den mindreåriges værdighed og fysiske integritet. Røde Kors skal hertil bemærke, at brug af tvang aldrig kan være i overensstemmelse med barnets tarv, og at det derfor bør fremgå tydeligt, at tvang ikke må anvendes.

Hvis ovenstående bemærkninger giver anledning til spørgsmål, står Røde Kors naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl, generalsekretær